

LOOVTÖÖ KOOSTAMISE KORD JA VORMISTAMISE
JUHEND ÄÄSMÄE PÕHIKOO LIS

Õppematerjal

Koostajad:
Merit Baranin
Riina Kink
Piret Tillo

Ääsmäe 2017

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. LOOVTÖÖ LIIGID	4
2. LOOVTÖÖ KORRALDAMINE JA VALMIMINE	5
3. LOOVTÖÖ JUHENDAMINE.....	6
4. LOOVTÖÖ KIRJALIK VORMISTAMINE	7
4.1. Loovtöö osad.....	7
4.2. Üldnõuded	8
4.3. Viitamine.....	10
5. LOOVTÖÖ ESITLEMINE.....	11
6. LOOVTÖÖ HINDAMINE	12
KASUTATUD KIRJANDUS	13
LISAD	14
Lisa 1. Tiitellehe näidis	14
Lisa 2. Sisukorra näidis	15
Lisa 3. Loovtöö hindamismudel.....	16

SISSEJUHATUS

Põhikooli lõpetamise tingimuseks on, et õpilane on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv (Põhikooli ... 2011).

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ning koostöö oskust. Loovtöö koosneb teoreetilisest ja praktilisest osast.

Loovtöökõs võib olla individuaalselt või kollektiivselt õpilaste poolt läbiviidud uurimistöö, loominguline töö või projektitöö.

Loovtöö maht uurimistööl on orienteeruvalt 8-12 lehekülge ning loomingulisel ja projektitööl 5-7 lehekülge (v.a tiitelleht, sisukord ja lisad).

Käesolev õppematerjal sätestab nõuded loovtöö koostamiseks, kirjalikuks vormistamiseks ja kaitsmiseks Ääsmäe Põhikoolis.

1. LOOVTÖÖ LIIGID

Uurimistöö on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisteemale. Töö kirjutamine annab õpilastele iseseisva uurimistöö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega, kas individuaalselt või koostöös kaasõpilastega. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Uurimistöös püstitatakse hüpotees. Uurimistöö peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga ning loogiliselt üles ehitatud. Olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused.

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö (ülesanne) vm ettevõtmine. Projekt pakub hea võimaluse valitud teemadel viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

Loominguline töö sisaldab uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Loovtöö võib olla nii praktiline töö kui ka vaimse idee kandja. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teoste autorile. Loovtöö muusikateosena võib olla õpilase omalooming, aga ka muusikateose esitamine. Kunsttöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, *performance* jne.

Loomingulise ja projektitöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt kooli kehtestatud nõuetele.

Olümpiaadid, konkursid – loovtöö võib lugeda sooritatuks, kui õpilane on osalenud ja saavutanud märkimisväärse koha üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil, õpilasuurimustööde konkursil (näiteks sihtasutuse Archimedes Eesti õpilaste teadustööde riiklik konkurss, GLOBE õpilasuurimustööde konkurss, Tartu keskkonnahariduskeskuse õpilaste keskkonnaalaste uurimustööde konkurss jne).

2. LOOVTÖÖ KORRALDAMINE JA VALMIMINE

Õpilastele ja lapsevanematele tutvustatakse loovtöö tegemise põhimõtteid.

- 1) Õpilane valib teema ja juhendaja, vajadusel kaasjuhendaja.
- 2) Loovtööde teemad ja juhendajad kinnitatakse direktori käskkirjaga.
- 3) Õpilane kohtub juhendajaga ja koostatakse loovtöö plaan.
- 4) Vastavalt vajadusele tehakse vahekokkuvõtteid.
- 5) Loovtööd esitatakse juhendajale neli nädalat enne kaitsmist.
- 6) Vajadusel täiendatakse ja parandatakse loovtööd.
- 7) Kaks nädalat enne kaitsmist esitatakse töö koos aruande vormiga nii paber kandjal kui ka digitaalselt kaitsmiskomisjonile ja retsensendile. Enne loovtöö esitamist komisjonile võtab õpilane juhendajalt ja kaasjuhendajalt aruandelehele allkirja.
- 8) Loovtöö kaitsmine.
- 9) Hinnangute vormistamine ja tagasiside andmine.
- 10) Loovtöö arhiveeritakse kooli raamatukogus.

Kui õpilane ei ole ajakavast kinni pidanud ega esitanud oma tööd juhendajale õigeaegselt, lubatakse ta loovtöö kaitsmisele pärast ametlikku õppeperioodi lõppu.

3. LOOVTÖÖ JUHENDAMINE

Loovtöö juhendamise põhimõtted:

- 1) Õpetajate ja õpilaste töökoormus ei tohiks oluliselt suureneda. Loovtöö sooritamiseks kasutatakse esinemisõpetuse, eesti keele, loovtöö vormistamise (8. kl 2. pa 5 tund) ja klassijuhatajatunde.
- 2) Loovtöö juhendamine võib toimuda individuaalselt või ka rühmas.
- 3) Juhendaja roll on suunav, ta aitab õpilast teema täpsustamisel ja tegevusplaani koostamisel.
- 4) Juhendaja soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel.
- 5) Juhendaja jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning ajakava täitmist.
- 6) Juhendaja nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks.
- 7) Juhendaja täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse.
- 8) Juhendaja annab hinnangu aruande vormis.
- 9) Kui õpilase valitud juhendaja ei tööta koolis, määratakse õpilasele koolipoolne kaasjuhendaja.
- 10) Juhendaja ja kaasjuhendaja kinnitavad oma allkirjaga loovtöö kaitsmisele lubamise.

4. LOOVTÖÖ KIRJALIK VORMISTAMINE

4.1. Loovtöö osad

Loovtöö koosneb üldjuhul järgnevatest osadest.

Tiitellehel esitatakse järgmine info:

- õppeasutuse täielik nimetus (Ääsmäe Põhikool);
- töö pealkiri;
- viide töö iseloomule (uurimistöö, loominguline töö);
- koostaja ees- ja perekonnanimi ning klass;
- juhendaja ja kaasjuhendaja ees- ja perekonnanimi;
- töö valmimise koht ja aasta.

Kirja suurus tiitellehel on 16–18 pt. Tiitellehe näidis on juhendi lisas 1.

Sisukorras antakse ülevaade töö temaatikast ja ülesehitusest. Loovtöö sisukord koosneb loovtöö osade pealkirjadest ja leheküljenumbritest. Pealkirjade sõnastus sisukorras peab vastama sõnastusele loovtöö põhiosas. Sisukorras antakse ülevaade töö mahust sissejuhatusest kokkuvõtteni. Tiitellehte ja sisukorda sisukorras välja ei tooda. Sisukorda on kõige lihtsam vormistada põhiosa valmimise järel arvuti abil valides menüüst *Table of contents* (seejuures tuleb silmas pidada, et pealkirjad tuleb vormistada põhitekstist erinevas formaadis (*Heading 1* või *Heading 2*)). Sisukorra näidis on lisas 2.

Sissejuhatuses põhjendatakse teema valikut ja vajadusel piiritletakse seda täpsemalt. Teema valimine sõltub huvidest, kogemustest, võimetest ja juhendaja soovitudest. Tähtis on teema konkreetsus ja käsitlemise võimalused, seejuures on oluline arvestada materjalide kättesaadavust. Sissejuhatuses püstitatakse töö eesmärk ning antakse ülevaade, kuidas plaanitakse selleni jõuda. Heaks tooniks on ka kõigi töö valmimisele kaasa aidanud isikute tänamine sissejuhatuses.

Töö põhiosas antakse vastused sissejuhatuses tõstatatud küsimustele, samuti peab olema selgesti välja toodud õpilase isiklik panus ja käsitletud autorite seisukohad. Põhiosas peab olema kirjeldatud töö käiku ja välja toodud töö tulemused.

lisa 2 jne) ja pealkirjastatakse. Pildimaterjal nõuab selgitavat joonise pealkirja (pildi või foto all). Lisadele tuleb töö põhiosas viidata.

4.2. Üldnõuded

Loovtöö köidetakse läbipaistva esikaanega kiirkõitjasse. Töö vormistatakse valgele A4 (210 x 297 mm) formaadis paberile ja trükitakse lehe ühele poole. Lehe servadest jäetakse vabaks 2,5–3 cm ülalt ja alt, lehe vasakust servast 3 cm ja paremalt servast 2 cm.

Kirjastiil on *Times New Roman*, kirjasuurus 12 punkti ja reavahe 1,5. Iga kahe sõna vahel ja kirjavahemärgi järel käib üks tühik. Tekst kujundatakse rööpselt (*Justify*) nii, et ka teksti parempoolne serv jääb sirge. Tekstilõigud eraldatakse tühja reavahega. Loovtöö kirjutatakse soovituslikult läbivalt ühes ajavormis, mina- või meievormis, ning isikulises kõneviisis.

Kõik leheküljed leheküljed nummerdatakse ühtses numeratsioonis (kaasa arvatud tiitelleht vaikimisi). Tiitellehele numbrit ei trükita (*Diffrent First Page*). Leheküljenumbrid paigutatakse lehekülje alla keskele.

Kõigi peatükkide, sissejuhatuse, kokkuvõtte ning kasutatud kirjanduse pealkirjad kirjutatakse läbivate suurtähtedega. Alljaotuste pealkirjad (sh lisade pealkirjad) kirjutatakse väiketähtedega (v.a suur algustäht). Peatükkide ja teiste alljaotuste pealkirjade järele punkti ei lisata.

Pealkirjadel on kirjasuurus pealkirjade hierarhiast tingituna erinev:

1. PEATÜKI PEALKIRI (*Heading 1*): 16 pt, Bold, läbivad suurtähed;
- 1.1. Alapeatüki pealkiri (*Heading 2*): 14 pt, Bold, Italic, esisuurtäht;
- 1.1.1. Punkti pealkiri (*Heading 3*): 13 pt, Bold, esisuurtäht.

Kõiki peatükke ja töö iseseisvaid struktuuriüksusi (st sisukord, sissejuhatus, kokkuvõte, kasutatud kirjanduse loetelu, lisad) alustatakse uuel lehel. Alapeatükid järgnevad samalt leheküljelt. Kui pealkirjaga samale lehele ei mahu vähemalt kaks rida sellele järgnevat teksti, tuleks trükkimist alustada järgmiselt lehel.

Tabelid peavad olema pealkirjastatud ja nummerdatud (Tabel 1, jne). Numeratsioon võib olla tööd läbiv või peatükisisene. Kui tabelis olevad andmed on pärit teatmekirjandusest, siis tuleb tabeli all neile ka viidata. Ka joonised (sh diagrammid, skeemid, kaardid) pealkirjastatakse ja nummerdatakse (Joonis 1, jne). Kõigile tabelitele ja joonistele tuleb tekstis otseselt (Järgneva tabeli andmed iseloomustavad ...) või kaudselt (vt joonis 1) viidata. Kasutatud pildid peavad olema avatud litsentsiga või enda pildistatud ning kõikidel pildidel peavad olema korrektsed viited.

Töö vormistatakse grammatiliselt korrektselt. Abivahendina võib kasutada nt Eesti Keele Instituudi keelenõuande lehekülge keeleabi.eki.ee.

4.3. Viitamine

Teiste autorite seisukohti tekstis esitatakse tsitaatide või refereeringutena. Igal laenatud mõttel peab olema viide selle autorile.

Tsitaat vastab originaaltekstile ja esitatakse jutumärkides või kaldkirjas ja viide järgneb kohe pärast tsitaadi jutumärkide või kaldkirja lõppu. Näiteks: „Kui Arno isaga koolimajja jõudis, olid tunnid juba alanud. Kooliõpetaja (...) kõneles nendega natukene aega, käskis Arnol olla hoolas ja korralik ja seadis ta siis (...) istuma“ (Luts 1954: 9).

Referering on teise autori või allika sisu omasõnaline esitamine. Refereeringust peab olema aru saada, millised on töö autori kommentaarid. Viide võib olla põimitud teksti sisse või järgneda vahetult refereeringule.

Põhinõudeks on, et viidata tuleb allikatele, mida autor tegelikult on kasutanud. Teksti sees märgitakse sulgudes töö autor ja ilmunisaasta ning võimalusel leheküljenumber. Nt Andrus Kivirähk alustab romaani „Rehepapp“ esimest peatükki novembrikuu esimese lõrtsise ilma kirjeldusega (Kivirähk 2000: 3).

Kui allikmaterjal ei ole toodud töö autorit, esitatakse ümarsulus enne aastaarvu allika pealkiri või pikema pealkirja puhul esimene sõna või sõnaühend ja kolm punkti. Nt: (Põhikooli ... 2011).

Viitamise põhireegel: viitamissüsteem peab kogu töö ulatuses olema ühtne.

5. LOOVTÖÖ ESITLEMINE

Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kes on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale, hindamiskomisjonile ja retsensendile oma loovtöö.

Loovtöö esitlemise korralduse põhimõtted on järgmised:

- 1) loovtöö esitus võib toimuda nii koolis kui ka kokkuleppel hindamiskomisjoniga väljaspool kooli;
- 2) esitus võib toimuda koolis ka teatud teema- või ainenädala raames: näiteks muusika- ja kunstinädalal, loodusainete nädalal, kus muuhulgas saavad õpilased üles astuda nt kontserdil või näitusel vastaval teemal koostatud loovtööga jm;
- 3) mitme autori puhul osalevad loovtöö esitusel kõik rühma liikmed;
- 4) loovtööd esitleb õpilane suulise kuni 10-minutilise ettekandena;
- 5) esitlust on soovitav näitlikustada kas stendiettekande, multimeedia, audiovisuaalsete või muude vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab kasutatud meetodeid ja töökäiku;
- 3) esitab töö kokkuvõtte.

6. LOOVTÖÖ HINDAMINE

Loovtöö hindamise eesmärgiks on:

- 1) kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta;
- 2) kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast kasutama oma loovust ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu hindamiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle. Hinnang antakse töö sisule, loovtöö protsessile, töö vormistamisele ja esitusele (vt lisa 3).

KASUTATUD KIRJANDUS

Heidmets, M., Krabi, K., Kuurme, T., Laherand, M.-L., Orn, J., Pandis, M., Poom-Valickis, K., Veisson, M. (2010). *Üliõpilastööde juhend*. Tallinn: Tallinna Ülikool.

Parve, K. (2013). *Tallinna 32.Keskooli põhikooli III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted ja vormistamise juhend*.

http://www.32kk.edu.ee/III_kooliastme_loovtoo_juhend_2013v1.pdf [13.09.2016]

Põhikooli riiklik õppekava. (2011). Riigi Teataja.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020> [13.09.2016].

Õpilase uurimistöö koostamise ja hindamise juhend. (2003). Tallinn: Gustav Adolphi Gümnaasium. <http://www.gag.ee/materjalid/utjuhend.doc> [04.10.2016]

LISAD

Lisa 1. Tiitellehe näidis

TÖÖ PEALKIRI

Loovtöö (töö liik)

Autor: ...

8. klass

Juhendaja: ...

Kaasjuhendaja: ...

Ääsmäe 201...

Lisa 2. Sisukorra näidis

SISSEJUHATUS	4
1. ESIMESE PEATÜKI PEALKIRI (suurte tähtedega)	5
1.1. Esimese peatüki esimese jaotise pealkiri	5
1.2. Esimese peatüki teise jaotise pealkiri	8
2. TEISE PEATÜKI PEALKIRI (suurte tähtedega)	10
2.1. Teise peatüki esimese jaotise pealkiri	10
2.2. Teise peatüki teise jaotise pealkiri	14
2.2.1. Teise peatüki teise jaotise esimese alljaotise pealkiri	16
KOKKUVÕTE	20
KASUTATUD KIRJANDUS	22
LISAD	
Lisa 1 pealkiri	23
Lisa 2 pealkiri	24

Lisa 3. Loovtöö hindamismudel

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu hindamiskomisjon.

	Suurepärase	Hea	Vajab arendamist
Vormistus	Töö välimus on korrektne, arvestatud on vormistamise põhireegleid. Tiitelleht on vormistatud nõuetekohaselt. Sisukord annab selge ülevaate kogu tööst. Lisad (nt illustatsioonid, fotod, joonised, graafikud jne) on korralikult vormistatud ja teemakohased. Ei esine trüki- ega õigekirjavigu.	Töö välimus on korrektne, eksitud on üksikute vormistamise põhireeglite vastu. Tiitelleht on vormistatud nõuetekohaselt, kuid puudub üks kohustuslik andmeosa. Sisukorras puudub 1-2 olulist teemat. Lisad on üldiselt korralikult vormistatud. Esineb mõni puudus. Esineb üksikuid trüki- ja õigekirjavigu.	Töö välimus ei ole nõuetekohane, eksitud on mitmete vormistamise põhireeglite vastu. Tiitellehe vormistus ei vasta nõuetele. Sisukord ei vasta tegelikkusele. Lisad on vormistatud, kuid mitte teemakohased. Töö ei ole vormistatud korrektses kirjakeeles. Esineb sõnaohtrust ja tarbetuid kordusi, palju trüki- ja õigekirja vigu.
Töö sisu	Töö sisu vastab pealkirjale. Püstitatud eesmärgid on täidetud. Terminite ja keele korrektne kasutamine. Kokkuvõttes on antud ka hinnang oma tööle.	Sisu vastab üldjoontes pealkirjale. Eesmärkides ja kokkuvõttes üksikuid lahknevusi. Kokkuvõttes kajastatud hinnang oma tööle on üldsõnaline.	Sisu ja pealkirja vahel on lahknevusi. Eesmärk on aimatav. Kokkuvõttes ei ole antud hinnangut oma tööle.
Loovtöö protsess	Töö valmimisel on initsiatiiv õpilase käes. Õpilane peab kinni kõikidest tähtaegadest ja kokkulepetest juhendajaga.	Töö valmimisel on initsiatiiv aeg-ajalt juhendaja käes. Õpilane peab üldjoontes kinni tähtaegadest ja kokkulepetest juhendajaga.	Juhendajapoolne initsiatiiv töö õigeaegsel valmimisel on suurem kui õpilasel. Õpilane ei ole kinni pidanud tähtaegadest ja kokkulepetest juhendajaga.

Esitlus	Ettekandja esitab oma teksti soravalt, kõne on arusaadav ja selge, ei kasuta kõnekeelt ega parasiitsõnu (täitesõnu), kõne tempo on mõõdukas, s.t kõnelejat on meeldiv kuulata. Kasutab ettekande ilmestamiseks näitvahendeid, hoiab publikuga pilkkontakti, kehakeel on korrektne. Ülesehitus on loogiline ja sidus. Kompetentsus küsimustele vastamisel.	Ettekandja esitab oma teksti, kõne on selge, esitus pisut monotoonne, vaatab tihti teksti esitades paberilt märksõnu, hoiab enamasti publikuga pilkkontakti, kehakeeles esineb puudusi. Ettekandja ei oska vastata kõigile komisjoni liikmete ja retsensendi küsimustele.	Ettekandja loeb teksti paberilt, publikuga puudub pilkkontakt, kehakeeles esineb puudusi. Kõnetempo on monotoonne, hääli liiga vaikne, tempo liiga kiire või liiga aeglane, pikad mõttepausid. Kõne ülesehitus on ebaloogiline. Mõtted on kohati seosetud. Sõnumit on raske mõista. Kasutatud lisamaterjal ei toeta sisu. Ettekandja ei oska vastata komisjoni liikmete ja retsensendi küsimustele.